

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 3

1946

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Tidningen beräknas utkomma med ett nummer varje kvartal
Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigvard Eklund
Redaktionssekr.: Gösta Fridemar

Redaktionskommitté:

Herbert Fredborg, Xud
Hans Gustafsson, Vta 11
Ragnar Göransson, Vta 16
Sven Tiberg, VtsC

Lokalredaktörer:

Hj Carlsson, SRA
E Hellström, Sieverts Kabelverk
S Linder, SER
E Liselius, Ermi
N Sköldberg, FOB
M Steiner, Kabelverket, Älvsjö
G Thorén, Alpha
K Wästfelt, SIB

Omslagsbild: Sista bland blommorna i LME:s trädgård i Mid-sommarkransen.

Innehåll:	sid.
Kanske något att tänka på?	54
Varför studera?	55
Amerika vidgar teknikens gränser	57
Informationsmötet i Konserthuset	59
Där idéerna får form	60
Nytt i bilder	62
En fabrik i miniatyr	63
Intryck från England	65
Studier	67
När vi träffas på fritid	69

Förändringar i LME:s styrelse

Vid Telefonaktiebolaget L M Ericsons bolagsstämma, som hölls fredagen den 7 juni, beslutades en del förändringar i styrelsens sammansättning. Överste Sosthenes Behn, direktör K F Stockton, mr F White samt president K H Högstedt hade avböjt återval i styrelsen. Antalet styrelsemedlemmar minskades från 9 till 8, och nyvalda blev advokat S Salmonson, direktör C A Wicander och professor R Voxén.

Kanske något att tänka på?

« — — — Ingen vet vad ens de närmaste åren kan medföra i fråga om fallande konjunktur. Sverige är en del av världen och beroende av utvecklingen i andra länder. Vi måste räkna med att denna kan få ogynnsamma verkningar även hos oss och vara beredda att möta svårigheter. — — »
(Statsminister Per Albin Hansson den 18 aug. 1946.)

Ovanstående citat ur ett av statsministerns tal helt nyligen ger en talande bild av det allvar, med vilket utvecklingen i vårt land bedömes. Jag har anförts det inte därför, att vi hos LM ha någon anledning att se särskilt mörkt på framtiden. Snarare är det väl så, att våra framtida möjligheter kunna bedömas optimistiskt, under förutsättning att vi kunna producera i takt, kvalitet och pris efter våra beställares önskemål. Men kanske kan uttalandet vara en varning mot den allmänna och överdrivna optimism, som just nu även hos oss tar sig så många för verksamheten menliga uttryck.

Jag tänker då närmast på den stora omsättningen av arbetskraft både på verkstad och kontor. Den är direkt produktionshämmande, därför att en ny kraft — hur bra han eller hon än är — som regel inte omedelbart kan ersätta en, som är helt förtrogen med arbetet.

Detta får nu icke fattas så, att jag vänder mig mot allt platsbyte. Tvärtom vill jag gärna medgiva, att det understundom kan vara naturligt att byta arbetsplats, om vederbörande därigenom verkligen får det bättre på det ena eller andra sättet, om han tror sig kunna göra en större insats på det nya stället osv. Men denna rörlighet kan överdrivas till förfång inte minst för arbetstagaren själv, och skapar då ingen stabilitet varken i hans arbete eller hans livsföring över huvud taget. Den blir honom förr eller senare till en black om foten.

Så kan det exempelvis bli vid en mera allvarlig kris. Då minskas efterfrågan på varor och tjänster. Behovet av arbetskraft går ned. Då kan — alla åtgärder till trots — oro på arbetsmarknaden måhända icke undvikas. En del företag tvingas upphöra med sin verksamhet. Hos andra — de konkurrensdugliga och stabila — bliva förändringarna mindre, men även där kanske en minskning av arbetskraften måste ske.

Vilka bliva då hårdast drabbade? I regel de sist anställda, skulle jag tro. Detta förhållande borde väl om något vara ett memento inför framtiden. Du har i dag anställning hos ett välkänt företag med — jag försäkrar det — en stark ansvars känsla för sina anställda. Det måste vara tryggare än att i morgon vara den sist anställda hos ett annat, låt vara också ansvarskännande företag.

Jag tycker, att detta är värt en smula eftertanke. Vi behöva i dag all god arbetskraft, som vi kunna få, och vi arbeta målmedvetet för att även i fortsättningen bereda personalen trygghet i anställningen.

Stockholm den 15 augusti 1946.

Helge Ericson.

Hans Thorelli:

Varför studera?

litet för, innan de lämna LME. Vårt företag är kanske i dag på kortare sikt ej det ställe, där man allmänt sett kan skörda en stor förtjänst; men det erbjuder i det långa loppet goda möjligheter exempelvis att komma utomlands, om man har lust och intresse därför — fast det kanske ej går så fort, som man skulle vilja — eller att skapa sig en ställning här hemma.

Springpojken som blev avdelningschef

Att det går att komma framåt inom LME utan examina finns det många exempel på. Jag skall bara draga fram ett: Vi ha en avdelningschef, som började som springpojke på verkstaden. Han förflyttades med samma arbete till kontoret och fick snart nog börja hjälpa till med enklare kontorsarbeten mellan springpojksärendena. Han visade sig ordningssam och pålitlig, fick olika uppdrag på kontoret men hindrades ofta i arbetet av sina otillräckliga kunskaper och beslöt att förkovra sig. Trots lång arbetstid både hann och orkade han med kvällskurser, som gav honom ett bättre grepp om arbetsuppgifterna, större möjligheter. Därigenom och genom sin växande kämmedom om företaget blev han också i tillfälle att vidga sina erfarenheter genom att tjänstgöra i andra mera kvalificerade befattningar under semestrar och vid andra tillfällen. De ökade kunskaperna och ett gott omdöme i förening med en ovanlig arbetsamhet och hjälpsamhet gjorde att han avancerade till sektionschef, varifrån han slutligen befordrades till chef för sin avdelning.

Det vore önskvärt om KONTAKTENS redaktion ville införa någon slags spalt betitlad: »Mitt levnadslopp» eller »Min tid vid LME» för att visa de yngre hur man utvecklas. Särskilt vore det av intresse att kunna få del av deras erfarenheter, som utan högre examina kommit framåt inom LME. Jag är mån om att detta blir allmänt känt, att det ej är nödvändigt med vare sig högskole- eller andra examina och i stället för att ha mindervärdighetskomplex (vilket är så modernt) på grund av bristande examina borde vederbörande känna sig stolta över att de trots denna brist kommit någonstans och därför gärna meddela det till *främjande av studieintresset och samarbetsandan inom LME.*

Det kan naturligtvis dock ej bortresoneras att högskole- eller annan examen eller motsvarande grundlig teoretisk utbildning är nödvändig för att överhuvudtaget kunna klara vissa arbetsuppgifter på ett tillfredsställande sätt. Det vore ju tråkigt, om studier ibland fram till 20 å 25 års ålder ej skulle dels giva de teoretiska kunskaperna dels giva en allmän träning att lösa tekniska och andra problem och — vilket är viktigt — giva möjlighet att användas på olika slag av arbetsuppgifter. Att de som börja under dylika förutsättningar få en bättre start är därför ej underligt. För övrigt ha de ofta ej blott offrat många år på studier, under vilka jämnåriga förtjänat sitt uppehälle, utan även fått låna pengar, som måste förräntas och avbetalas, varför

Alla människor äro ju ej lika, och därför äro väl motiven för studier ej alltid desamma.

Den ene vill kanske fördriva sin lediga tid med studier för att skaffa sig en hobby till omväxling med sport och bio, under det att

den andre har ideella motiv som t. ex. studier av föreningskunskap, samhällslära etc. för att göra en nyttig insats för sin kär, sitt samhälle eller sina medmänniskor i allmänhet.

En tredje studerar helt enkelt driven av den hos många människor nedlagda känslan eller ambitionen att kunna och känna till sin arbetsuppgift så bra som möjligt. (Själv känner jag t. ex. ofta missnöjd, när jag snickrar eller målar på min sommarstuga och skulle gärna, om min tid medgäve, vilja studera dessa yrken för att sedan kunna känna tillfredsställelsen av ett väl utfört arbete.)

En fjärde studerar för att motverka den specialisering och ensidighet, som gärna följer med den nuvarande tiden. Det klagas ju mycket — ofta säkert med rätta — över teknikers bristande intresse och kunskaper om samhällseliga frågor, om konst och litteratur etc.

En femte studerar mest med tanke på att »komma någonstans» på sin arbetsplats eller för att kunna söka sig till en annan arbetsplats. Denna kategori av studerande är naturligtvis förhållandevis stor.

Om vi nu ser på denna femte kategori, som studerar mest för att vinna framgång, så vill jag som min personliga uppfattning framhålla, att en examen vid högskola eller annan läroanstalt eller slutstuderade kurser i »LME-skolan» *ej i och för sig* kan medföra en bättre ställning inom företaget, utan detta blir i stället beroende bl. a. av vederbörandes förmåga att *i arbetet använda sina kunskaper.*

Jag har såväl inom som utom företaget sett exempel på personer med all slags gedigen teoretisk utbildning, som ej har förmåga att tillämpa densamma i praktiken och därför helt enkelt blivit stående på en lägre nivå eller flyttat från arbetsplats till arbetsplats utan att göra sig gällande någonstans.

Apropå flyttning, så skulle det nog ej skada, om alla ungdomar och i viss mån även äldre tänkte sig

denna bättre start även ur denna synpunkt är berättigad.

Inom LME får man ej heller glömma bort, att allmänna språkkunskaper har en stor betydelse ej blott för korrespondensen och i det personliga umgänget med kunder utan även för att kunna följa med i den rikhaltiga utländska tidskrifts- och bokfloran, vilket är nödvändigt nu för tiden, om man skall kunna hålla kontakt med utvecklingen.

I det långa loppet är det emellertid *kunskaperna, förmågan att bibehålla dem* (t. ex. genom intensivt tidskriftsstudium eller LME-studier på fritid) men framför allt att kunna *tillämpa kunskaperna*, vara *flitig och intresserad av det arbete*, man just håller på med och ej minst kunna *samarbeta med och hjälpa kamrater* utan tanke på egen vinning, som i de flesta fall för den anställde framåt.

Om man studerar endast för att komma framåt, får man således ej glömma, att det fordras ej endast bokliga kunskaper utan även en hel del *karaktärsegenskaper*, som man — om man ej har dem medfödda — måste söka förvärva.

Vid diskussion om studier hör man ofta argumentet, att det är ju företaget, som har mesta nyttan av, om jag lär mig något och att studierna därför böra vara helt gratis och helst ske helt under arbetstiden. Jag kan gå med på att företaget har nytta av att de anställda studera, men jag är säker på att även den anställde, om han arbetar på det ovan angivna sättet, har fördel av sina studier. En annan synpunkt, som jag håller styvt på, är, att vi människor sätta mer värde på det, som kostat oss något i arbete eller pengar och ej fås helt gratis. Därför måste var och en offra något för studierna.

Som framgår av vad jag redan sagt, anser jag, att studierna på LME i alla dess olika former är en fördel för de anställda och — vilket naturligtvis ej behöver påpekas — är en helt frivillig sak. Att någon annat än av en inre makt skulle känna sig tvingad att studera, hoppas jag ej förekommer, då antagligen i dylikt fall resultaten ej bliva de rätta.

Den utvidgade studieverksamheten öppnar nya möjligheter

När nu studieverksamheten öppnats för alla anställda, är det min förhoppning, att även många arbetare skola delta i studierna på grund av någon av de olika anledningarna, som jag antytt i början.

I den mån den *industriella demokratin* inom LME kommer att ytterligare utvecklas, är det nästan en förutsättning för den ömsesidiga förståelsen, att vi så att säga tala samma språk, dvs. veta vad vi tala om. Var och en, som är intresserad av, att den industriella demokratin skall medföra den nytta, som många hoppas på, gör därför klokt i att studera både allt allmänt om LME, som bjödes av studieavdelningen, och de mera speciella, ekonomiska och tekniska ämnena.

Studier skapa kvalitetsmänniskor

Vår studierektor har en gång givit mig vissa allmänna synpunkter på studierna, av vilka jag skall anföra några. Ej blott Sverige utan även LME är på grund av landets förmänsställning under kriget förpliktat att i mån av förmåga hjälpa till med världens återuppbyggnad. För närvarande är det icke minst leveranstiderna, som avgöra, om vi kunna få en beställning, men det kommer snart nog tider, då prisfrågan kommer att spela en ännu större roll. Men det är ej enbart lämpliga priser och leveranstider, som fälla avgörandet i konkurrensen, utan i kampen om världsmarknaden gäller det även *kvaliteten*.

Vid Telefonaktiebolaget L M Ericsson ha vi som vid få andra industrier här i Sverige blicken riktad utåt även mot världsmarknaden. Namnet L M Ericsson har alltid varit förenat med ordet kvalitet. Vi måste sträva efter, att så även skall bli fallet i framtiden.

Att skapa kvalitet är emellertid inte något, som kan skötas av en eller ett par personer i företaget. För att skapa kvalitet behövs många *kvalitetsmänniskor* — i mer än en betydelse. Det behövs duktigt och kunnigt folk, folk med fackkunskaper, folk som förstår de ekonomiska sammanhangen, folk som tycker om att arbeta och att se något växa fram. Många människor ha större resurser, än de utnyttja.

LME behöver alltså medarbetare med den rätta mentaliteten, folk som vill sätta till tid och energi för att skaffa sig ökade kunskaper och som har förmågan och viljan att utträtta något med sina kunskaper. Sådana medarbetare äro alltid eftersökta, hurudana tiderna än komma att bli. Den, som bäst kan sitt yrke, har också de största chanserna i konkurrensen och större möjligheter att skapa sig en god och tryggad framtid. Så långt studierektorns tankegång.

Studieverksamheten kan även vara ett medel till att komma i kontakt med kamrater inom eget eller andra arbetsområden inom företaget, varigenom kamratskapet och förståelsen för varandras arbetsuppgifter stärks. Den, som tycker, att han ej passar på det ställe, där han är, kanske kan få uppslag till en förflyttning till annat arbete. Bolaget är naturligtvis mycket intresserat av att få rätt man på så rätt plats som möjligt och dessutom att genom förflyttningar få en del personal mångsidigt orienterad. Emellertid medföra ju förflyttningar förluster både i penningar och tid för upplärandet. Med nuvarande brist på arbetskraft och vår stora orderanhopning är det mycket svårt att flytta en person från ett arbetsställe, där han gör god nytta, till ett annat ställe, där personen ifråga tror, att han kan göra mer nytta, men där det tar tid för att lära upp honom.

Med ovanstående uttalanden har jag som ordförande i studienämnden velat stimulera till studier, samtidigt som jag dock vill varna för att tro, att ett papper på en avslutad kurs i och för sig är allt saliggörande för framgång inom företaget.

Vi få emellertid ej heller glömma, att tekniken, samhällsfrågorna, arbetsmetoderna i verkstäder och kontor utvecklas och förändras, så att den som ej följer med utvecklingen blir ohjälpligt efter: »Stillastående är tillbakagång.»

Amerika vidgar teknikens gränser

Ingenjör H Blomberg, som under 4 års tid för LME:s räkning vistats i U. S. A. och där följt den tekniska utvecklingen under kriget, ger nedan några glimtar av amerikansk teknik av i dag.

Vi har väl alla beundrat den väldiga industriella produktion, som amerikanerna lyckades uppnå under krigsåren. När Roosevelt strax efter USA:s inträde i kriget förklarade, att den amerikanska flygplanstillverkningen efter något år skulle komma att uppgå till 100 000 flygplan om året, stämplade nog många siffran som en av krigets många propagandaöverdrifter; i vilket fall som helst trodde tydligen inte fienderna på möjligheten av att den skulle nås. Amerikansk industri mötte emellertid utmaningen med den äran, år 1944 låg produktionen endast något tusental under de 100 000. Siffran är så mycket mer imponerande som, alltefter som kriget fortgick, man i stor utsträckning övergick till allt större och större flygplanstyper, varigenom produktionsvolymens ökning endast skenbart framgår av antalet tillverkade plan. Vad den betyder kanske bäst belyses av att hela den kommersiella luftflottan i USA före kriget uppgick till ca 300 plan.

Flygplanstillverkningen är endast ett av de många exempel på Amerikas krigsproduktion, som kan anföras. Jag har pekat just på den därför att jag tycker, att den på ett enkelt sätt belyser förhållandena och det dessutom rör sig om en tillverkning, vars utveckling blir av stor betydelse för våra fredliga levnadsförhållanden.

Man frågar sig helt naturligt vad som egentligen möjliggjorde den enorma amerikanska produktionen. Skälen är många. Först och främst måste vi komma ihåg, att USA är ett mycket stort land, ja, i själva verket nästan en kontinent, med mycket folk och oerhörda naturliga resurser. Produktionssiffrorna blir därför i och för sig stora vid jämförelse med ett enskilt europeiskt lands, exempelvis vårt eget som har en befolkning mindre än $\frac{1}{20}$ av USA:s. Detta förringar dock icke amerikanarnas prestation. Det gällde ju också att samordna de olika delarna i denna väldiga produktionsapparat och att på snabbast möjliga sätt omställa den på tillverkning av just de varor som behövdes.

Storserietillverkning den amerikanska industriens styrka

Amerikansk produktion hade den stora fördelen att den, främst genom sin bilindustri sedan länge varit van att tänka i stora serier även i fråga om tillverkning

Ovan: den amerikanska polisen har fått ett nytt effektivt hjälpmedel i den s. k. »handie-talkie», en lätthanterlig apparat för trådlös telefonförbindelse.

av stora och dyrbara produkter. För en industri, som före kriget tillverkade närmare 6 miljoner bilar om året, var det icke någon skrämmande tanke att producera flygplan i mycket stora serier eller att lägga upp serie-tillverkning av 10 000-tons lastfartyg.

Det är ju i storseriefabrikationen som den amerikanska produktionen sedan länge haft sin styrka. Att den däremot rent allmänt skulle vara kännetecknad av en högt driven effektivitet, överlägsen vår egen, som många föreställer sig, tror jag knappast är riktigt. Jag har då åtminstone förgäves försökt finna den berömda amerikanska effektiviteten i arbetet i de företag, jag besökt.

Det lysande produktionsresultatet hade säkert också sin grund i den oräddhet som är ett så utmärkande drag i amerikanskt industriellt liv. Den gamla nybyggarandan lever på ett förbluffande sätt kvar i Amerika, men nu när det ej längre går att flytta den geografiska landgränsen längre västerut har den i stället inriktat sig på att bryta ny mark och vidga gränserna på andra områden, på vetenskapens, teknikens och produktionens fält. Att en sådan anda skulle fira triumfer i ett krig, där det i många fall gällde att skapa och producera helt nya produkter, är naturligt. Anledningen till många av amerikanarnas krigsframgångar var säkerligen också deras överlägsna tekniska utrustning.

De korta radiovågorna ger stora möjligheter

Vid sidan av flyget torde det bli telekommunikationstekniken, dvs. telefon, telegraf och radio, där vi först får se de tekniska landvinningar, som vunnits under kriget, omsatta i fredliga tillämpningar. På radioområdet har som bekant utvecklingen varit stor och snabb. Här pågår en verklig vidgning av gränserna genom att de mycket korta radiovågorna nu håller på att utforskas och utnyttjas. Under det att man före kriget använde sig av våglängder ned till ungefär 1 meter, arbetar man nu med våglängder ända ned till 1 cm, varigenom ett oerhört tillskott i våglängdsområdet erhålles. Dessa korta radiovågor har sådana egenskaper, att de särskilt lämpar sig för riktad strålning och kan därför med stor fördel användas för anordnande av telefonförbindelser per radio i stället för tråd. Vi kommer att höra allt mer och mer om radions landvinningar på detta område.

De korta vågorna har ju också möjliggjort radar- eller ekoradiosystemen, vilka kommer att få stor betydelse för navigationen av såväl fartyg som flyg. Överhuvudtaget kan man icke tänka sig genomförandet av framtidens flygförbindelser utan en säkerhetstjänst, baserad på radio i olika tillämpningar.

Kortvägsradion kommer också att snart möjliggöra normala telefonförbindelser med alla slag av rörliga föremål, såsom tåg, bussar, bilar, båtar. Bärbara radioutrustningar fick ju en mycket stor användning under kriget. Den minsta av dessa, den s. k. handie-talkie, är en komplett radioapparat för sändning och mottagning, som väger ett par kg och hålles i handen som en jättestor handmikrotelefon. Med den kan man föra ett samtal på upp till 5 km avstånd. Sådana apparater kommer att finna användning för kommunikation inom begränsade lokala områden, t. ex. inom större industri- anläggningar, mellan lanbrukare ute på fältet och deras gårdar, med skogsarbetare och med turister på fjällvandring etc.

Vi står också inför det snara förverkligandet av televisionen.

Inom övriga områden av telefonien kommer det att dröja längre innan den amerikanska krigsutvecklingen kommer att märkas. När kriget slutade hade någon tillverkning av telefonapparater för civilt bruk ej ägt rum på tre år i USA. Ett mycket stort behov av apparater förelåg följaktligen, och det gällde för den amerikanska telefonindustrin att fortast möjligt omställa sin dittillsvarande krigsproduktion på tillverkning av telefonapparater, telefonstationer och annan telefonmateriel. Man föll därför tillbaka på de typer som tillverkades före kriget, vilka man kände till hur man skulle göra och visste att de fungerade tillförlitligt. Detta gör att inga större nyheter ännu framkommit på detta område.

400 000 anställda i Bell Telephone System

USA är ju världens telefonrikaste land med ca 27 miljoner telefoner, dvs. ungefär hälften av samtliga telefoner i världen. Av dessa tillhöra ca 5 miljoner en mängd privata s. k. oberoende telefonbolag av olika storlek och 22 miljoner det väldiga telefonföretag, som med ett sammanfattande namn kallas Bell Telephone System, och som är världens största bolagskoncern. Antalet anställda i denna organisation är över 400 000.

Bell Telephone System bedriver dels telefondrift genom ett antal lokala driftsbolag, spridda över hela landet, dels också långdistanstrafik mellan dem och mellan USA och andra länder. Det tillverkar dessutom det mesta av den telefonmateriel, som erfordras för denna drift genom fabriksbolaget Western Electric, som har fabriker på olika ställen i landet.

Ett av de intressantaste fabriksbesök jag gjorde under mina amerikår var ett besök i vintras vid Western Electrics fabrik i Chicago för tillverkning av telefon-

Nedan ses sex moderna amerikanska telefonapparater, som har utgått från lika många telefonföretag, nämligen fr. v.: Western Electric, Federal Telephone & Radio, North Electric, Automatic Electric, Stromberg-Carlson och Kellogs.

apparater. Tidigare hade denna tillverkning till stor del varit förlagd vid huvudfabriken i samma stad. Bolaget hade emellertid nu förvärvat en fabriksbyggnad, som i början av kriget byggdes av bilfirman Studebaker för tillverkning av delar till flygmaskinsmotorer och som vid krigets slut ej längre behövdes för detta ändamål. Till denna fabrik skulle successivt all tillverkning av telefonapparater, såväl detaljer som sammansättning, för koncernens räkning koncentreras. Vid mitt besök tillverkades över 5 000 apparater om dagen, vilket antal före detta års slut skulle ökas till det dubbla.

Dessa apparater, liksom för övrigt alla de amerikanska telefonfabrikernas moderna apparattyper, har haft vår egen bakelitapparat till förebild, ett glädjande faktum att peka på.

Fabriken var byggd i ett enda plan med en golvarea ungefär lika stor som hela vår anläggning här i Midsommarkransen. Byggnaden var helt fönsterlös och riktigt upplyst med lysrör. Den var luftkonditionerad, dvs. uppvärmd på vintern och kyld på sommaren — det är hett sommartid i Chicago — med hållande av konstant fuktighet. Löpande band-principen var genomförd i stor utsträckning.

Bell Telephone System har vidare ett stort centrallaboratorium, Bell Telephone Laboratories, som utgör koncernens konstruktions- och forskningsavdelning. Före kriget hade detta laboratorium 5 000 anställda, vilket antal under kriget steg till det dubbla. Laboratoriet utför dels konstruktion och utveckling av den apparatur, som användes inom koncernen, och bedriver dessutom mera långsiktig forskning inom telekommunikationstekniken och den allmänna elektroniken. Till laboratoriet är många av de främsta tekniska och vetenskapliga förmågorna inom dessa områden knutna.

Det är belysande för organisationen av det tekniska utvecklingsarbetet under kriget i USA, att mer än 90 % av laboratoriets arbetsuppgifter under dessa år var för krigsändamål. En hel del av det banbrytande arbetet på exempelvis radar- och elektronikområdet utfördes här.

Atomenergien

Det mest iögonenfallande resultatet av amerikansk teknisk-vetenskaplig forskning under kriget var naturligtvis atombomben. På lång sikt är det givetvis också det arbete, som kommer att få den största betydelse för den mänskliga utvecklingen över huvud taget.

Genomförandet av detta gigantiska projekt, som krävde samordnandet av tusentals vetenskapsmäns och teknikers arbete, är ett gott exempel på vad amerikanerna kan åstadkomma, när de ger sig i kast med uppgifter av helt ny natur. Att de löste den utan att mer än en handfull män i toppen visste vad det egentligen rörde sig om, gör icke prestationen mindre beundransvärd. Det återstår emellertid att se, om de blir lika framgångsrika, när det gäller att få de krafter de nu frigjort att användas i det fredliga uppbyggandet i stället för den meningslösa förstörelsens tjänst.

INFORMATIONSMÖTET

i Konserthuset

Ovan talar direktör Helge Ericson till en talrik konserthuspublik. Nedan: LME-orkestern och LME-kören framförde bl. a. Strauss-valsens "An der schönen blauen Donau".

De LM-are, som den 17 juni samlades i Konserthusets stora sal, fick veta en hel del, om LME, dess verksamhet och framtidsplaner och fick dessutom lyssna till mycket välljud från företagets egna musik- och sångarkrafter. Denna kväll hölls nämligen ett informationsmöte för LME:s personal i Mid-sommarkransen — det första i ordningen, men säkerligen inte det sista enligt intendent H Lindberg, som i sitt hälsningsanförande berörde de riktlinjer efter vilka den interna informationen bedrivs inom LME. »Vi är medvetna om», sade intendent Lindberg bl. a., »att denna uppläggning av informationsverksamheten endast är ett försök.» Ett led i denna information var kvällens sammankomst, till vilken inledaren hälsade de närvarande välkomna.

Direktör Helge Ericson talade om »Aktuellt LM-nytt» och gav först några kommentarer till bokslutet för räkenskapsåret 1945. Dir. Ericson gav en översikt över de olika posternas innebörd och konstaterade, att bokslutet i stort sett utvisade ett gott resultat. Därefter berörde han det nuvarande läget och de rådande svårigheterna att anskaffa material av olika slag.

Dessa svårigheter beror till stor del på den nuvarande handelspolitiken; vi exporterar åtskilligt mer än vi importerar. För att kunna bringa hjälp till krigshärjade länder får vi ofta exportera på kredit.

Ett annat aktuellt problem är bristen på arbetskraft. LME:s orderingång är stor från såväl svenska som utländska kunder. En utvidgning av anläggningarna är aktuell, då telefonfabrikens kapacitet är otillräcklig.

Bristen på arbetskraft medför en minskad effektivitet i arbetet, och denna fråga måste på ett eller annat sätt lösas. Det finns två vägar till lättnad i situationen på arbetsmarknaden, framhöll dir. Ericson. Den ena är en ökad rationalisering och mekanisering, den andra import av utländsk arbetskraft. En klok åtgärd bör vara att redan nu bereda ökat lokalutrymme för att kunna möta den ökning av personalen, som vi hoppas skall komma till stånd i framtiden. I fortsättningen berättade dir. Ericson en del om LME:s byggnadsplaner för den närmaste framtiden, av vilka en del tidigare berörts i KONTAKTEN. Slutligen gav dir. Ericson en översikt över de tekniska nyheter, som framkommit inom företaget på sista tiden. Härvid betonade han, att arbetet under kriget hade måst koncentreras på vissa speciella arbetsuppgifter, varför det då ej blev mycken tid över till spekulationer.

En del nya produkter är dock nu färdiga, såsom den nya telefonapparaten, som presenterades i förra numret av KONTAKTEN, högtalartelefonen, en ny relä magnet, en ny koordinatväljare. Inom långdistanstelefonien har stora landvinningar gjorts, men på detta område återstår ännu mycket att göra.

»Situationen är i stort sett tillfredsställande», avslutade dir. Ericson, »det finns gott om arbete, och det är min förhoppning, att svårigheterna inte skall vara större och glädjeämnen inte mindre, när vi nästa gång samlas till en liknande sammankomst.»

Ing. K B Olsbrö, *Xlp*, och herr Hans Gustafsson, *Vta 11*, berättade slutligen om sina erfarenheter från studieresan till England, varom kan läsas på annan plats i detta nummer.

Dessutom förekom som nämnts ett livligt uppskattat sång- och musikprogram, som presenterades av manskören Mikrofön, LME-orkestern och LME-kören.

Där idéerna får **FORM**

Ett besök på LME:s experimentverkstad

Herr Ruben Forsberg är en av dem som varit med från början på experimentverkstaden, så han vet hur en modell skall göras.

»Det där har vi sett förr...» är en replik, som mer än en ung LM-ingenjör fått höra när han kommit till experimentverkstaden med ett utkast till en, som han trodde, epokgörande uppfinning.

Denna replik kommer från herr *K J Pihlqvist*, som är avdelningens föreståndare och gammal i tjänsten på LME. Till honom kommer nämligen konstruktören, när han vill ha sin skiss omvandlad till modell. Herr Pihlqvist, förman Ch Landén och deras medarbetare på 31:an, som experimentverkstaden vanligen kallas, brukar därvid utsätta uppslaget för en välvillig kritik. Resultatet blir stundom — som ovan relaterade fall — mindre lyckosamt för konstruktören. Men ofta kommer herr Pihlqvist eller någon av hans medarbetare med förslag till förbättring av konstruktionen. Genom sin påpasslighet, omtanke och personliga intresse är de konstruktören till ovärderlig hjälp i hans arbete.

I experimentverkstaden fordras framför allt precision, och de 32 LM-are som arbetar på denna avdelning är finmekaniker, som kan sin sak. Till sin hjälp har de en förnämlig uppsättning av moderna verktyg, maskiner och mätinstrument.

»Här har många märkliga ting vuxit fram under de år experimentverkstaden har funnits till, dvs. sedan år 1929», berättar herr Pihlqvist. »De flesta här på avdelningen har varit med från början, och de har den erfarenhet och yrkesskicklighet som fordras för att klara av det precisionsarbete, som vi ofta har att utföra.

Bland de uppfinningar, som vi sysslat mycket med på sin tid, minns jag särskilt fröken Ur och så XY-väljaren förstås, som krävde hela 7 års experimentarbete. Och det är många vackra modeller vi har hunnit med under de gångna åren...

Min erfarenhet av jobbet här är att det är ett roligt arbete, även om det är litet knepigt ibland. Det har alltid varit god sammanhållning på 31:an, och gubbarna har stannat kvar...»

Trivs med arbetet gör även herr *Ruben Forsberg*, en av dem som varit med från början. Han har många fina modeller på sitt samvete. »Det mest intressanta arbete jag har haft att knäpa med var nog motorväljaren», säger han. »Den tog mig fyra år att få färdig. Nu för tiden går det lätt att arbeta, när man har moderna maskiner och mätverktyg att ta till, men hantverket kommer nog alltid att förbli det viktigaste på den här avdelningen.»

»Det går mycket lättare att göra modeller nu för tiden, när man får utförliga ritningar», framhåller herr *Torsten Jakobsson* som också trivs storartat med sitt arbete. »De skisser som man förr fick att arbeta efter var allt annat än fullständiga.»

En annan som tillhör det gamla gardet av finmekaniker är herr *Gustav Ahlman*. Han understryker att den bästa skolningen för den som skall arbeta på experimentverkstaden är att börja under primitiva former. »Då får man det rätta handlaget, och man får lära sig att klara av svårigheterna på egen hand.»

Ingenjör *A Jörgensen* får föra konstruktörernas talan i det här sammanhanget, ty han har haft ett utmärkt samarbete med experimentverkstaden under de år han har varit anställd vid LME. »Det är inte alltid som idén till en förbättring eller en nykonstruktion kommer från konstruktören», säger ing. Jörgensen. »Lika ofta händer det, att det är någon i verkstaden som kommit med impulsen och blir vederbörligen belönad.»

Experimentverkstaden är den verkliga ekluten för konstruktören. Det är där som det konstateras, om hans beräkningar håller streck i praktiken. Under arbetets gång står konstruktören i ständig kontakt med experimentverkstaden, och den som utför modellen deltar också i de konferenser, som rör konstruktionen i fråga. Knappast någon annan verkstadsavdelning inom LME ställer så stora krav på personalens omdömesförmåga och yrkesskicklighet som just experimentverkstaden.

Experimentverkstaden har utträttat mycket, när det gäller rationaliseringen av arbetet på andra avdelningar, men det vore olyckligt om 31:an själv bleve alltför rationaliserad. Där bör alltid hantverket komma i främsta rummet, utövat av folk med erfarenhet och ett gott personligt omdöme.»

På bilderna överst ses fr. v. herrarna *Torsten Jakobsson*, *Gustav Ahlman* och *Bernt Åhman* i färd med sinrikt montagearbete.

Därunder t. h.: förman *K J Pihlqvist*, ing. *A Jörgensen* och herr *K Forsberg* diskuterar en konstruktionsdetalj.

Ing. *H Szabó* visar på bilden därunder för herr *Verner Molding* hur han tänkt sig, att en modell skall utföras. T. v. om dem ses herr *Ragnar Ljunggren*. T. h. en interjubilid från experimentverkstaden.

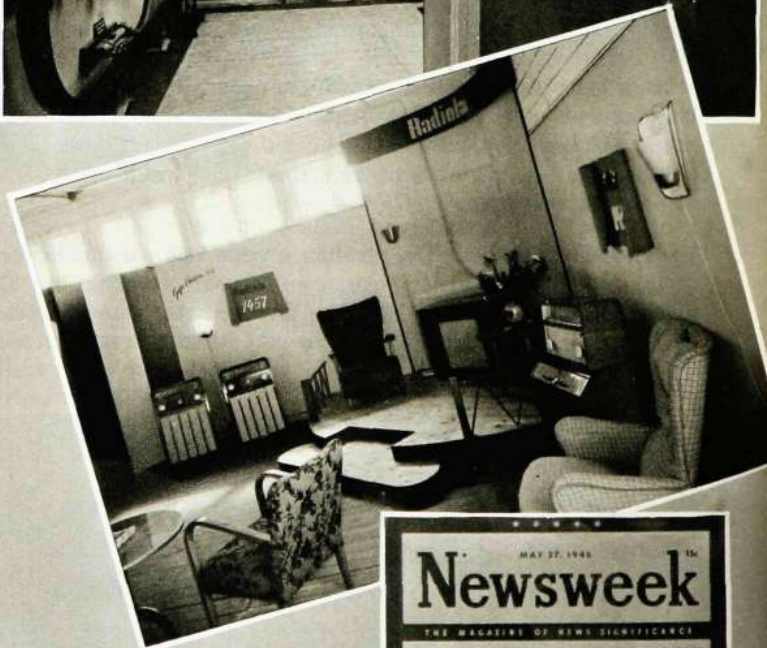
Nytt i bilder

LME gästades den 11 juli av presidenten i den holländska järnvägsstyrelsen, W Hupkes, och de holländska statsbanornas generaldirektör, F Q den Hollander. De ses ovan t. v. under besöket i demonstrationsrummet. Fr. v. ing. E Wester, Af, LME, 1:e byråing. O. Helmer, SJ, direktör H Insulander, SIBC, generaldir. den Hollander och president Hupkes.

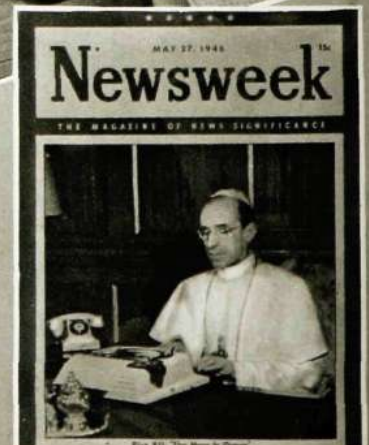

LME-koncernen har under den gångna sommaren varit representerad vid flera utställningar. Ovan AB Svenska Elektronrörs monter på Skånemässan, där fröknarna Margareta Öst och Stina Bjerkelind ses demonstrera hur ett elektronrör kommer till. Nedan t. v. ses LME:s monter på Gävleutställningen. Utställningen besöktes av HKH Kronprinsen, som därövan ses framför LME-montern. Nedan ses Sieverts Kabelverks och Ermis monter och därunder Svenska Radioaktiebolagets avdelning på samma utställning.

T. v. en av de blomstergrupper, som bidrar till att öka sommartrevnaden kring LME:s komplex i Midsommarkransen.

T. h.: Omslaget till den amerikanska tidskriften Newsweek visade för någon tid sedan Pius XII i sitt arbetsrum i färd med maskinskrivning; en modern påve, även i det avseendet att han använder LM Ericsson-telefoner — en vit apparat synes på bordet t. v. om skrivmaskinen. Egentligen var det nog därför Newsweek fick lite reklam i KONTAKTEN!

En fabrik i miniatyr

Gummilaboratoriet vid Sieverts Kabelverk

I en stor del elektriska ledningar användes isolering av gummi, och för en kabelfabrik gäller det därför att få fram ett gummimaterial, som har goda såväl mekaniska som elektriska egenskaper. Gummiisoleringen måste vara elastisk för att tåla böjningar och ha goda åldringsegenskaper för att ej med tiden bli hård och spröd. Den måste också uppfylla fordringarna på god isolation och betryggande elektrisk genomslagshållfasthet.

För att erhålla en förstklassig gummiisolering har Sieverts Kabelverk byggt upp ett gummilaboratorium, som i förminskad skala innehåller alla de maskiner, som finnas i den stora gummifabriken. Detta laboratorium är följaktligen en fabrik i miniatyr, där tillverkningarna är desamma som i den stora fabriken men kvantiteterna helt små. Men även om måtten i miniatyrfabriken är små, så är dess betydelse desto större.

Gummilaboratoriet sparar tid och material

Här utexperimenteras nämligen lämpliga gummiblandningar för isoleringen, och här provas mycket noga varje blandnings mekaniska och elektriska egenskaper. När en blandning uppfyllt de fordringar, som ställts på densamma, lämnas uppgift om blandningens sammansättning till fabriken, som därefter sätter igång tillverkning i stor skala.

Värdet av att ha en dylik miniatyrfabrik för forskning och experiment ligger däri, att man, utan att störa tillverkningen eller störas av den, i lugn och ro kan utexperimentera nya blandningar och nya bearbetningsmetoder. I den stora fabriken har man dessutom ej möjlighet att arbeta med små kvantiteter, varför värdefullt material skulle gå förlorat vid arbeten av experimentell natur.

Utgångsmaterialet för en gummiblandning är naturgummi eller konstgummi. Till detta sättes svavel och olika kemikalier, varefter allt blandas ytterst noga i här för avsedda maskiner. Härpå följer vulkaniseringspro-

Ovan lägges gummit in i ett s. k. åldringsskåp, där det åldras 10 år på en månad.

Nedan t. v. en interiör från laboratoriet med valsverk, vulkaniseringspanna och press.

cessen, under vilken gummiblandningen genom uppvärmning överföres från ett plastiskt till ett elastiskt tillstånd och blir mindre känslig för värme och kyla.

Denna omvandling från plastisk till elastisk konsistens beror just på svavlet, som genom värmen ingår en kemisk förening med gummit. Härigenom och genom kemikalierna erhåller blandningen dessutom önskade egenskaper beträffande mekanisk och elektrisk hållfasthet.

Vulkanisering på 15 sekunder

Ännu en viktig sak, som här bör nämnas, är de s. k. acceleratorerna, som tillsättes blandningen och som består av organiska föreningar. Dessa påskynda vulkaniseringsprocessen, varigenom denna högst avsevärt förkortas. Tidigare tog det flera timmar att vulkanisera en gummiblandning, men genom användande av acceleratorer har vulkaniseringstiden avsevärt kunnat förkortas. Genom lämplig kombination av acceleratorer och genom att samtidigt höja temperaturen har man för speciella ändamål t. o. m. lyckats pressa ned tiden till 15 sekunder. En snabbare tillverkning har blivit följden, och fabriken kapacitet har avsevärt kunnat ökas.

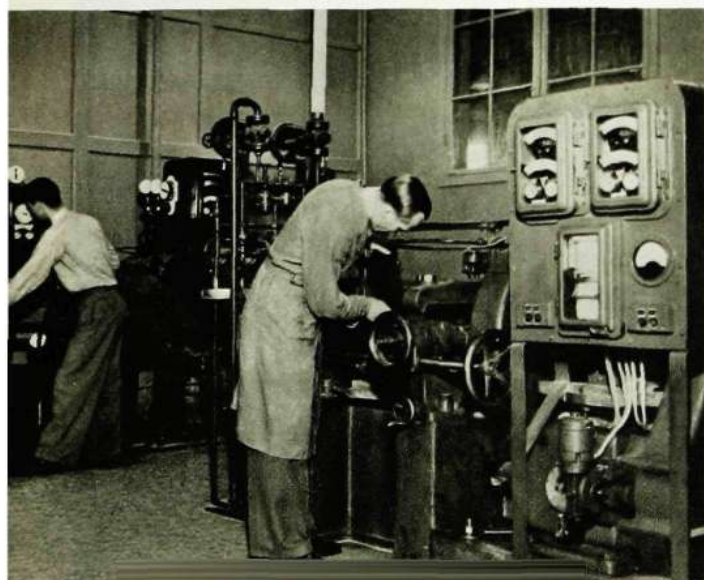
När en blandning är vulkaniserad, tages provbitar, vilka ingående provas. Man bestämmer brotthållfasthet och töjning, varjämte isoleringsförmåga uppmätes.

Tio års åldring på en månad

När man för hundra år sedan uppfann metoden att vulkanisera gummi, lyckades man göra gummit slitstarkt och okänsligt för temperaturväxlingar. Vissa förstörelseprocesser i den vulkaniserade gummiblandningen uppträdde emellertid, och då dessa gav sig tillkänna först så småningom, benämndes de åldringsfenomen. För att motverka åldringen, som består i att det vulkaniserade gummit blir hårt och sprött, har man dock med tiden funnit allt bättre medel. Även här gäller det vissa kemikalier, som tillsättes blandningarna, och för att utvärdera deras inverkan underkastar man provblandningarna konstlad åldring.

Att vänta i årtal på att ett prov kanske skall uppvisa vissa otillåtna åldersfenomen har man ej tid med. Man sätter därför fart på tidens inverkan genom att lägga in proven i åldringsskåp, där gummit åldras lika fort på en månad som annars under tio år.

Ha proven sålunda uppnått den önskade åldern, underkastar man dem förnyade prov för att fastställa, om skadliga åldringsprocesser uppstått. Endast blandningar, som utan anmärkning klarat samtliga prov, godkännes.

(Forts. fr. föreg. sida)

Den grön-vita märktråden ger garanti

I detta sammanhang kan nämnas att även den färdiga ledningen provas, innan den lämnar fabriken. Med 2 000 V växelspanning under 30 minuter, sedan ledningen legat i vatten under 24 timmar, provas t. ex. vanliga bruksledningar eller vad som allmänt kallas sladdar.

Sieverts Kabelverks tillverkning av gummiisolerade ledningar har ett starkt stöd i erfarenheterna från miniaturgummifabriken, och resultatet av det intensiva forskningsarbetet, som bl. a. ägnas just en av de viktigare länkarna i tillverkningen — gummiisoleringen — visar sig i allt bättre ledningar. Förutsättningen här för är dock givetvis tillgång till förstklassigt råmaterial. De vunna erfarenheterna bidrar också till att upprätthålla den kvalitetsstandard, som skall utmärka varje L M Ericsson-produkt.

För den som vill köpa en Sieverts-ledning — även om det bara gäller en sladd till en lampa, ett strykjärn eller en dammsugare — kan det även vara av intresse att veta, att i varje dylik ledning alltid finns en grönvit märktråd.

EGH

Allt baka är roligt, tycker de tre LM-pojkarna överst i. h., och härövan går marschen med flygande fanor till slottstrappan på Stenby.

Insamlingen till Europahjälpen

Insamlingen bland de anställda vid LME till förmån för svenska Europahjälpen beräknas med ledning av tecknade förbindelser hos Intressekontoret ge ett resultat av kr. 17 007:88. Bolagets styrelse har beslutat teckna ett belopp av kr. 20 000:—. Det totala bidraget från bolaget och dess anställda kommer alltså att uppgå till ca 37 000 kr.

LM-barn på Stenby slott

Även i sommar har ett 40-tal LM-barn fått tillbringa ett par härliga månader på barnkoloni. I år har man haft ett helt slott till sitt förfogande — Stenby slott på Adelsö — så det är inte att undra på att ungarna har stortrivts. Fröken Lena Bond, som nu tredje sommaren i rad varit koloniens föreståndarinna, är också belåten med de härliga utrymmen man här haft såväl inomhus som utomhus.

Den stora slottsparken utgjorde en idealisk lekplats för småttingarna, av vilka hälften var mellan 3 och 4 år och de övriga i åldern 5—7 år. De

minsta fick hålla till i en stor lek-hage, kringgårdad av nät, på den stora planen framför slottet, under det att de övriga fick tumla om i gräset på slottets baksida. Det var lek och støj dagarna i ända — så när som på den obligatoriska sovtimmen mitt på dagen — och på aptiten var det inget fel. Men så bjöd man också på riktigt färsk och fet mjölk till varje mål.

Vistelsen på Stenby hade gjort gott, det syntes på de solbrända och käcka ungar, som den 15 augusti anlände till Stockholm för att återförenas med väntande föräldrar.

Tjänstemannaklubben får expeditiionslokal

L M Ericssons Tjänstemannaklubb förhär i »Midsommargården» en enrumslägenhet, som skall användas såsom sammanträdes- och expeditiionslokal.

Expeditionstider är inte fastställda ännu, men kommer att delges medlemmarna senare.

Adressen är Telefonvägen 18, 3 tr., Stockholm 32. (Ingång från husets baksida.)

Tel. 45 86 69.

Ordf.

Rumsförmedling genom Pk

De LM-are som önskar hyra möblerat rum kan anmäla sina önskemål till personalkonsulenten, som då ger anvisning på hyreslediga rum.

Rymligare på "elvan"

På den grovmekaniska avdelningen, Vta 11, vid fabriken i Midsommarskransen har under sommaren en del förändringar ägt rum. För att bereda ökat utrymme har man här en läktare under byggnad som kommer att bli en utmärkt förvaringsplats för det skrymmande parkeringsgods, som brukar förekomma på denna avdelning.

INTRYCK

från England

Som redan i korthet omtalats i förra numret av *KONTAKTEN*, har 34 representanter för svenska industrier beretts tillfälle till en studieresa till England för att få en inblick i engelskt arbetsliv. Resan, som ägde rum den 11—27 maj, bekostades av respektive arbetsgivare. Från LME deltog herr Hans Gustafsson, Vta 11 och ing. K B Olsbro, Xlp.

KONTAKTEN har vänt sig till de båda resenärerna och bett dem berätta något om sina intryck och erfarenheter från besöket i England.

»Vi blev mycket väl omhändertagna vid framkomsten, och Central Office of Information sörjde för att vi skulle få största möjliga utbyte av vår korta vistelse i England», berättar ing. Olsbro. »Den första veckan ägnades åt studier på skilda håll ute i landet, varvid vi fördelades på tre grupper. Den grupp, som vi LM-are tillhörde, hade den lätta industrien till studieföremål, och vi besökte ett flertal fabriker; en cykelfabrik och en cigarrettfabrik i Nottingham, Rolls Royce's fabriker samt en porslinsfabrik i Derby, vidare en konservfabrik och bagerier i Manchester, ett sockerraffinaderi i Liverpool och SKF:s kullagerfabrik i Luton. Vi LM-are besåg också vår fabrik i Beeston. Den senare veckan tillbringade vi i London, där vi gästade brittiska L. O. och en del fackförbund, vi var vidare brittiska regeringens lunchgäster under värdskap av arbetsminister Isaac, och dagen före hemfärden bjöd svenska handelskammaren på middag.

Ing. K B Olsbro, Xlp.

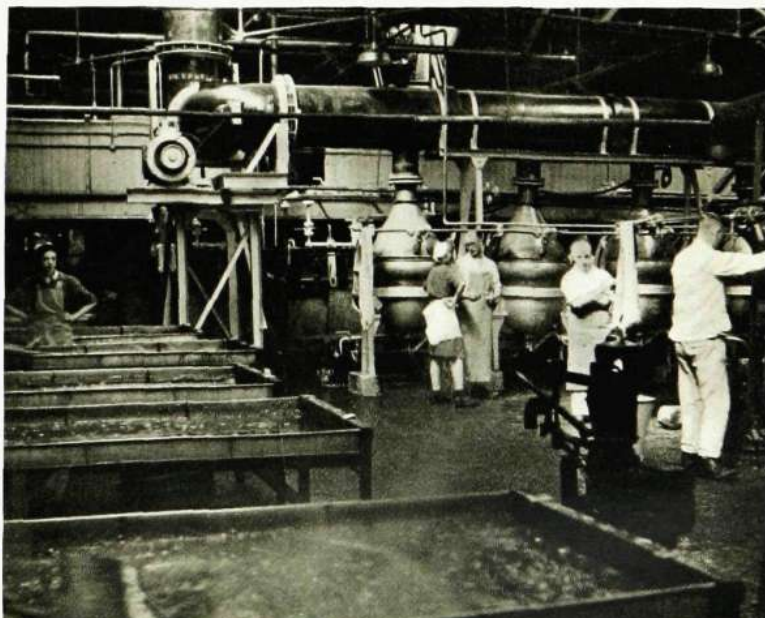
Rolls Royce's fabriker i Derby var en av de industrier som besöktes under studieresan. Övan ses herr H Gustafsson och ing. K B Olsbro framför en kullagerfabrik i Manchester.

Det första och starkaste intrycket av dagens England var, att det verkade slitet, både fysiskt och psykiskt. Kriget har tagit hårt, och återhämtningsperioden ser ut att bli både längre och besvärligare än många hade väntat. Den engelska industrien var redan före kriget ganska omodern, och under kriget har ej något kunnat göras för dess modernisering. Följden har därför blivit en kraftig eftersläpning, och materielen är på många ställen försliten.

Brist på mat, kläder och bostäder

Den allmänna opinionen i England var det svårt att få någon uppfattning om under den korta tid besöket varade. Det tycktes dock vara matproblemet, som dominerade intresset. Engelsmännen hade säkerligen väntat sig vissa lättnader i ransonerna men ställdes nu inför utsikten till ytterligare skärpt ransonerings för att kunna hjälpa det krigshärjade och ockuperade Europa. På de engelska restaurangerna är maten helt kupongfri, men knappheten på fett, socker och kött gör att svenskar, som vistats någon tid i England, rätt snart gå ned i vikt. Det enda klädesplagg, som inte är ransonerat, är hattar, men sådana är i stället ytterst svåra att uppbbringa.

Det är brist på mycket i England just nu, men mest kännbar torde bränslebristen vara. Då öppna eldstäder fortfarande utgör den vanligaste uppvärmningsmetoden i England, har man stora svårigheter att värma upp

T. v. en bild från det bombhärjade London, där S:t Paulskatedralens kupol reser sig nästan oskadad, medan Citykvarteren runt omkring sopats bort av bomber. Återbyggnadsarbetet är dock i full gång. Ovan håller en ny fabrik på att växa fram.

sina bostäder om vintern. Kolbristen är inte minst ödesdiger för industrien, som är beroende av en säker och tillräcklig koltillgång.

Bostadsproblemet är en annan brännande aktuell fråga. Under kriget har 3 miljoner hus skadats i England och därav över 1 miljon helt förstörts. Man har ännu ej kunnat börja återuppbyggnadsarbetet på grund av bristen på arbetskraft och byggnadsmaterial.

För oss verkade det som om Liverpool skulle vara den mest bombade staden av dem vi såg, men London lär vara svårast skadat i hela England. Liverpool kommer närmast med 60 000 förstörda hus. Staden har 750 000 invånare och är alltså i Stockholms storlek.

Vårt besök i England inföll under en intressant tidsperiod. Dels hade krigets sår ännu ej hunnit läkas, dels låg in- och utrikespolitiska händelser av för England avgörande betydelse i stöpsleven.

Trots alla svårigheter som nu har hopat sig råder dock på djupet i britternas medvetande den fasta förvisningen, att 'Old England' skall rida ut den nuvarande övergångstidens stormar.»

Löne- och arbetsförhållanden

»En sak som omedelbart slår en när man kommer till England, är de anmärkningsvärt dåliga och omoderna arbetslokalerna i fabrikena», säger herr *Gustafsson*. »I detta avseende ligger England betydligt efter oss i utvecklingen. Detta gäller även de hygieniska förhållandena på arbetsplatsen. Den cykelfabrik i Nottingham som vi besökte, saknade exempelvis varje som helst utsugningsanordning i sliperiet. Det saknades också i allmänhet särskilda garderober och omklädningsrum, och man hängde av sig gängkläder på en krok vid maskinen.

Lönerna inom den engelska industrien har stigit under krigsåren, men inte lika hastigt som levnadskostnaderna. Kvinnornas löner utgör i allmänhet 65—70 % av männens. I de fall där kvinnorna under kriget har ersatt manliga arbetare och utfört samma arbete, har de också fått samma lön som de manliga arbetarna.

För de varor som är ransonerade har man i någon mån lyckats begränsa prisstegringen, men alla övriga varor betingar nästan fabulösa priser. Detta beror på att en mängd av dessa varor drabbas av en lyxskatt, som kan gå upp till både 200 och 300 % av priset. De engelska arbetarna har i regel 6 dagars betald semester per år och dessutom betalt för 6 s. k. holidays per år. Arbetstiden omfattar vanligen 47 timmar per vecka och är i regel förlagd från måndag till fredag, alltså med lördagen ledig. Under kriget var arbetstiden i vissa fall ända upp till 70 timmar per vecka. Omställningen från krigs- till fredsproduktion inom det brittiska näringslivet har gått långsammare än man från början räknade med. Den har knappast mer än börjat. Det är främst bristen på råvaror och arbetskraft, som härvidlag har verkat hämmande.

Hr Hans Gustafsson, Via 11.

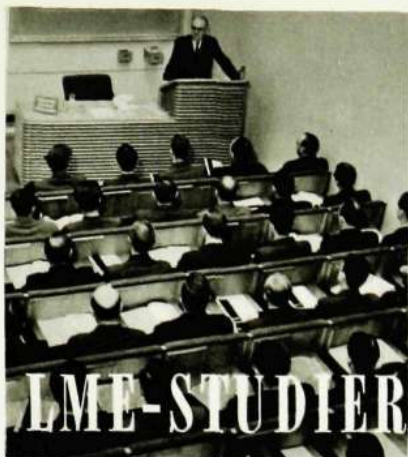
Regeringen anordnar utbildningsläger

Hur paradoxalt det än kan låta har dock England nu närmare 400 000 inregistrerade arbetslösa. Denna arbetslöshet sammanhänger med omställningssvårigheterna. Vid krigsutbrottet upprättades en hel del nya rustningsindustrier, som hämtade sin arbetskraft från områden, som inte var absolut nödvändiga för krigsansträngningen, främst från textilindustrien. Dessa arbetare fick i de statliga fabrikena bättre löner och bättre arbetsförhållanden än de tidigare haft. Svårigheten är nu att få dessa arbetare att återgå till sin forna sysselsättning. Det torde inte lyckas utan att man först sanerar dessa industrier, så att de kan locka tillbaka arbetarna.

Forts. på sid. 71.

Nedan ett utbildningsläger, där ex-soldater omskolas för civilt arbete.

Inför det fjärde läsåret, som tar sin början inom den närmaste tiden, vill jag uttala den förhoppningen att intresset för studieverksamheten skall bli minst lika stort som tidigare, så att de olika kurserna blir fulltaligt besökta. Hittills har anslutningen till studierna varit störst från tjänstemannahåll, vilket ju är lätt förklarligt, eftersom studierna under de två första läsåren var öppna endast för tjänstemännen och de kontorsanställda, som därför fått ett visst förspång. Det skulle därför nu glädja mig alldeles särskilt, om anslutningen detta läsår blir stor även från arbetarhåll. *Pu* kommer särskilt att lägga an på sådana ämnen som *Industriell ekonomi*, *Arbetskydd*, *Arbetsavtal* m. fl., som ju få aktuell betydelse i och med att frågan om industriell demokrati tar fastare form.

Den stora informationsserien om företaget, som skall börja i höst så snart Midsommargårdens stora föreläsningssal blir färdig, behöver jag nu endast påminna om, eftersom den var föremål för en särskild redogörelse i föregående nummer av KONTAKTEN.

Det nya studieprogrammet kommer inte att erbjuda några större överraskningar. Föreläsningar, studiecirkel och korrespondensstudier kommer att pågå ungefär som förut. Programmets ämnen kommer även i stort sett att vara desamma. I första hand kommer vi att inrikta oss på de ämnen, som av en eller annan anledning hittills ej hunnit behandlas. Redan nu kan nämnas, att den första föreläsningen i höstens program kommer att gälla *Ferromagnetism II*.

Med tanke inte minst på de många nya konstruktörer, som anställts inom LME, kommer vi dessutom att redan vid höstterminens början sätta igång med de olika konstruktörsämnena,

som ingå i Konstruktörskursen. I anslutning till föreläsningssämnet *Synpunkter på konstruktionsarbetet I* kommer även de nu färdigställda ritningsnormerna att behandlas ingående.

Studieprogrammet kommer även att innehålla några få nya ämnen, som då i första hand riktar sig till verkstadens förmän och arbetare. Här kan nämnas två utmärkta korrespondenskurser, som utarbetats av Sveriges Arbetsledareförbund och Hermods, nämligen *Svenska resp. Matematik för arbetsledare*. I övrigt vill jag överlämna åt studieprogrammet att självt presentera de nya ämnena. Med ledning av erfarenheterna från de gångna åren kommer även studiebestämmelserna att justeras i vissa punkter.

Liksom förut kommer studieprogrammet att innehålla en sida för förhandsanmälningar. Jag vill då alldeles särskilt be Er utnyttja denna möjlighet att redan vid höstterminens början tala om vilka ämnen Ni är intresserad av. Vi vill försöka lägga studierna till rätta så, att de passa Er i största möjliga utsträckning. Detta är naturligtvis svårt, om vi inte vet Er önskan. Jag ber Er därför enträget att pricka för de ämnen, som intresserar Er och omedelbart insända bladet till *Pu*.

Vanlig språkundervisning ingår ju normalt inte i *Pu*s program, men trots detta försökte vi förra läsåret att ordna några språkkurser i samarbete med ett språkinstitut. I och med att verksamheten sättes igång i Midsommargården kommer emellertid alla språkinträsade att få stora möjligheter att lära eller förkovra sig i språk. Stiftelsen kommer nämligen att ta upp språkkurser på sitt program. I första hand kommer det — enligt de uppgifter jag fått från stiftelsens föreståndare, fil. kand. Österman — att bli fråga om engelska språket, från nybörjarkurser till konversationscirkel för mycket avancerade. Närmare meddelanden om dessa språkkurser kommer senare att lämnas genom stiftelsens försorg.

T Porsander

SIF:s studier

Till höstens studieverksamhet vill tjänstemannaklubben i Midsommarskansen bidra med några kurser.

När detta skrives, är detaljprogrammet inte klart, men i stort sett får programmet följande utseende.

Teknisk engelska

En studiegrupp i *teknisk engelska* planeras, och som studiematerial skall Hermods nya kurs i ämnet användas. Kursens mål är att lära deltagarna läsa teknisk facklitteratur på engelska utan de tidsförluster, som ett alltför flitigt anlitande av lexikon förorsakar. Förkunskaper i engelska motsvarande fordringarna i realexamen är nödvändiga. Deltagarna går igenom studiebreven hemma, och på gemensamma gruppsammanträden kommenteras texten samtidigt som uttalet övas. Kursen beräknas omfatta 15 sammanträden.

Möteteknik

Över 200 000 tjänstemän är numera anslutna till fackliga organisationer inom TCO:s ram. Men hur många av dessa är medvetna härom, dvs. i den meningen att de känner till sin egen organisation och att de är beredda att ta aktiv del i föreningslivet?

För att göra en insats i organisationen kräves kunskaper i dess frågor; men man måste även lära sig samarbetets, samverkans och solidaritetens lagar, och man måste komma underfund med vad lojalitet mot den egna organisationen betyder. Facklig skolning heter det medel, som tjänstemännen måste utnyttja för att bli fackligt medvetna. Kursen »Möteteknik» vill ge deltagarna insyn i tjänstemannarörelsen och skola dem i möteteknik. Var och en får öva sig i att sitta ordförande, skriva protokoll och diskutera. Kursen beräknas ta 15 kvällar i anspråk.

Diskussionsgrupp

Under förra hösten samlades ett antal klubbmedlemmar en gång i veckan för att diskutera allmänna samt för oss LM-tjänstemän speciella problem. Avsikten var att deltagarna skulle öva sig i debatter. De ämnen, som diskuterades, utsågs av deltagarna själva. En eller två deltagare valdes till inledare varje gång. Även till hösten hoppas studiekommittén kunna få igång en *diskussionsgrupp*. Den skall sammanträda en gång varannan vecka.

Dessa tre studiegrupper kommer att hålla till i tjänstemannaklubbens lokal i Midsommargården.

TBV

Stockholms Lokalkommitté av TBV (Tjänstemännens Bildningsverksamhet) kommer att presentera sitt höstprogram i »TBV-nytt». Bland kurserna kan följande nämnas.

TBV har engagerat en av Nationalmuseums krafter, fil. lic. Åke Meyerson, för att hålla en serie föreläsningar om 1800-talets stora mästare, deras levnadsöden och livsverk. Kursen, som kallas »*Den moderna konstens födelse*», omfattar sex föredragskvällar och ett besök på Nationalmuseum.

»*Filmteknik*» kallas en nybörjarkurs för smalfilmare, som civ.-ing. Arne Lund kommer att leda.

»*Från visan till sonaten*» och »*Att lyssna på symfonier*» kallas två grundläggande kurser i musik. De kombineras med en kurs i *musikhistoria*. »*Det går med sång*» kallas en gehörskurs.

»*Att diskutera film*» är en kurs om sex dubbellimmar under ledning av redaktör Harry Ekenstad.

»*Vardagens livsproblem*» diskuteras i en samtalsgrupp, som även redaktör Ekenstad leder. Den avser att vara ett forum för fritt tankeutbyte över de problemställningar av psykologisk art, som den moderna människan ofta ställes inför.

Under ledning av fil. lic. Karin Schultz ordnas en kurs i *astronomi*. Besök vid Observatoriet i Saltsjöbaden ingår i kursen.

Ytterligare upplysningar om kurserna lämnas av studiekommitténs ledamöter.

A Olygd

Fritidsverksamhetens studiesektion

Den utveckling, som under senare tid ganska snabbt ägt rum inom olika områden av vårt samhällsliv, har gjort det nödvändigt för gemene man att allt mera sätta sig in i problemen på djupet och med kritik och eftertanke.

Vad som då i första hand måste vara angeläget inom vårt studiearbete är att de mest trängande kunskapsbehoven tillgodoses. Av speciellt intresse bör de ekonomiska frågorna vara, främst för de fackligt organiserade, liksom frågan om den industriella demokratin som öppnar väldiga per-

spektiv och för vars förverkligande det fordras insikter i en oändlig rad olika problem. Produktionsekonomiska och tekniska sammanhang fordrar även betydligt större uppmärksamhet än tidigare.

Studiesektionen kommer under säsongen att i den mån den har möjlighet ta upp en del av dessa problem till behandling. Dessutom blir det självfallet en rad andra fria äm-

nen, liksom språk som kommer att tas upp.

LM-personalen har under de senaste åren visat en stigande aktivitet inom studiearbetet. Det är bara att hoppas att den kommande studiesäsongen skall bli ännu bättre och att allt flera skall finna vägen till den lyckliga kombination av nytta och nöje, som deltagandet i studiearbetet utgör.

K Karlsson

Beeston-veteran guldmedaljerad

Gustav Josef Larssons LM-bana började egentligen redan den vårsöndag 1896, då han hade gått fram för prästen i Botkyrka kyrka. Eftersom Lars Magnus Ericsson var bland kyrkobesökarna, hörde Josef Larssons far genast sig för, om det kanske kunde finnas något lämpligt för pojken att göra hos LM i Stockholm.

Efter 9 år vid fabriken vid Döbelngatan kom Josef Larsson till England, och där har han nu i 40 år arbetat hos Ericsson i Beeston, där han för närvarande har befattning som »senior foreman» för ett par verkstadsavdelningar med ca 200 anställda, där man tillverkar bl. a. mikrofoner och fingerskivor. Sedan förra världskriget är han engelsk undersäte — god engelsman till hälften åtminstone, men lika god svensk med den andra hälften — den där hjärtat sitter.

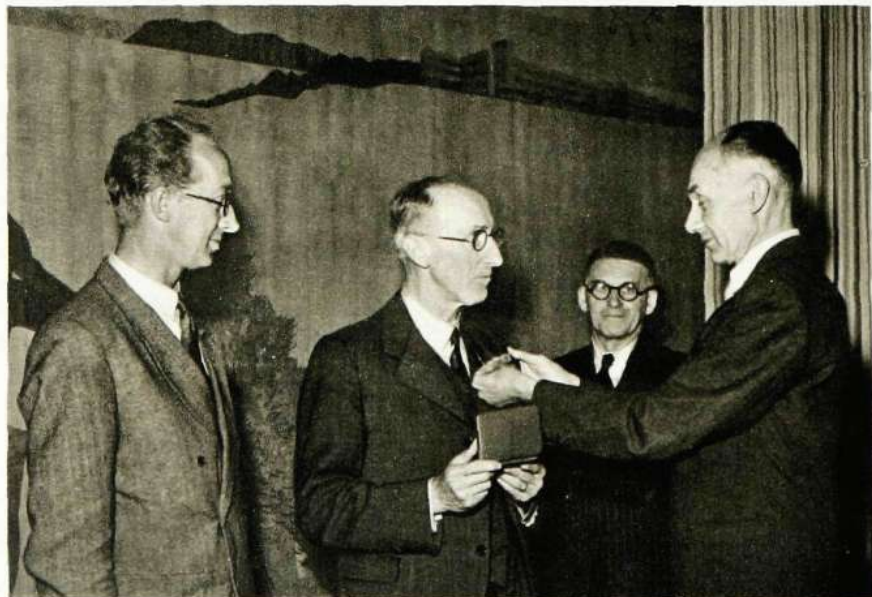
Vid en liten improviserad högtidlighet i styrelserummet i Midsommar-

kransen den 8 juli överlämnades till honom LM Ericssons förtjänstmedalj i guld samt silverplakett.

»När jag kom till Beeston 1906 var LM:s anläggning där en verkstad med 300 å 400 anställda», berättar herr Larsson. »Nu är antalet arbetare uppe i det tiodubbla.»

I Beeston finns särskilt textilfabriker lokaliserade, där man tillverkar tyger, spetsar och gardiner. För övrigt är det en liten idyllisk stad med blommande trädgårdstäppor kring husen, och tvärs genom Beeston rinner floden Trent, där herr Larsson på fritiden brukar ägna sig åt sitt favoritnöje som är fiske — och med honom många andra engelska LM-are. Vid Beeston-fabriken har man flera fiskeklubbar, som hyr fiskevattnen i Trent. Annars sysselsätter man sig på fritiden med cricket, tennis och fotboll. Bowling är en mycket populär sport, och fabriken har egna bowlinghallar för personalen.

Nedan fäster ing. Hans Thorelli LME:s förtjänstmedalj på herr Josef Larssons rockslag. Herr Larsson flankeras av t. h. mr Richard Gray, Beeston, och t. v. herr Erik Wandel, Vik, LME.

Idrottsledaren har ordet

LME:s nye idrottsledare, gymnastikdirektör Curt Wahlberg, har nu avslutat sitt arbete med årets sommaridrott. Han berättar här om sina intryck av idrottssäsongen.

»De tävlingar i fri idrott som den 17—21 juni anordnades under korpförbundets regi lämnade för LM:s del ett ganska gott resultat. Vår sammanlagda poängsumma räckte till nytt rekord och naturligtvis överlägsen vinst i klassen. Men vi får inte glömma, att vi har det mycket bättre ställt än andra företag genom den egna idrottsplatsen och genom den egna funktionärstaben, som visserligen är liten men mycket användbar. Individuellt sett nåddes ej några toppresultat, dels beroende på att de s. k. stjärnorna ej tävlade (var tävlingen under deras värdighet?) och dels på att nästan samtliga deltagare var utan idrottsdräkt. Det sistnämnda förhållandet bidrog i icke ringa mån till den goda, lediga stämning som härskade på idrottsplatsen dessa dagar.

»Ännu bättre går det!», säger LME:s idrottsledare, herr Curt Wahlberg till fröken Margareta Nyström, Gs, som här visar prov på sin smidighet.

Man hoppade, sprang och stötte kula med och utan kavaj men med ständigt gott humör.

Det trevligaste inslaget i tävlingen utgjorde nog de äldre, som av ansiktsuttrycken att döma hade svårt hålla pojktagen i styr. Började bara en av gubbarna med en stöt, så nog kände de övriga på sig, att sämre behövde de väl i alla fall inte vara! På så sätt blev det många poäng. Den som drog största uppmärksamheten till sig var hr Ragnar Gustafsson, *Vta 25*, 53 år fyllda! Fullt påklädd hoppade han 3,93 i längd, och var ungefär lika bra i de andra grenarna. Men det visade sig, att det var en gammal god idrottsman, som dolles under arbetskläderna.

Det var litet sämre ställt med det kvinnliga inslaget, och efter de första dagarna hade flickorna endast några få poäng. Skockningen vid slungbollsringen var stor, men ingen vågade ge sig på att kasta trots att vi båda dem åtminstone göra ett försök.

Det hade väl heller inte blivit några poäng, om inte en äldre dam resolut tagit bollen och kastat de 15 meterna. Tyvärr fattades det några centimeter till en poäng, så hon kom inte med på resultatlistan, men exemplet fick en plötslig effekt: nu ville alla kasta och det blev bra med poäng också här. Fru Schøerner på E var den som tog de flesta poängen. Om jag uppfattat syftet med denna stora tävling rätt så är det följande:

1:o att rent allmänt göra propaganda för fri idrott,

2:o att ur massan locka fram så många som möjligt till rationellt idrottsutövande,

3:o att locka fram tävlingsandan mellan företagen och avdelningarna inom företagen.

Dessutom har tävlingen enligt mitt förmenande det goda med sig, att chefer och underordnade får mötas bortom den dagliga rutinen på ett sätt som endast kan verka befrämjande för sammanhållningen inom ett företag. Jag dristar mig påstå, att där idrotten omfattas med intresse av såväl tjänstemän som arbetare, där är en god grund lagd till förståelse även i andra ärenden. Jag tror inte, att någon politisk rörelse kan göra mera för den saken än idrotten.

Jag har nu under ett par månader tjänstgjort här som idrottsledare. Meningen var, att sommaren skulle bli en försökstid, då behovet av en dylik ledare skulle kunna prövas. Rätt snart befanns det emellertid, att de korta månaderna ej kunde ge ett säkert besked härom, och därför har nu anställningstiden utökats till ett år.

Det är för tidigt att avge något definitivt uttalande om LM:s idrott, men jag vill ändå försöka meddela de intryck jag hittills fått.

Morgongymnastiken och motionsgymnastiken på onsdageftermiddagen har samlat ett litet antal — den högsta siffran har varit 12 deltagare. De som infann sig första gången är emellertid fortfarande med, och det är ju ett glädjande tecken.

Fria idrotten har efter en svag början arbetat upp sig och nu kan man få se rätt många som motionerar med kast, hopp och löpning. Särskilt lunchrasten är populär tid. På kvällarna håller sig deltagarantalet omkring 15.

Med denna vackra Tyresöbild erövrade herr Gunnar Ericsson, Vta 28, LME, första pris i fotoklubbens senaste tävling.

LM-are på fjällsemester

Fem LM-are deltog i den fjällresa till Helagsfjällen, som anordnades den 13—28 juli genom personalkonsulentens förmedling. Målet för resan var Kesudalens fjällstation, varifrån man sedan gjorde härliga utflykter i fjällen. Så t. ex. företog man en dag en bestigning av Helagstoppens, som bjöd på en fascinerande utsikt. Vidare besöktes ett lappläger vid Ljungsjöarna, varvid man fick bevittna en renskiljning. Vackert väder hade man hela tiden, och de fem vittnar samstämmigt om att semestern varit ovanligt lyckad.

Damerna på bilden ovan är tre fjällbitna LM-damer: fr. v. fröken Lisa Engström, Ermi, samt fröknarna Greta Engström och Elisabet Svensson, båda från Vta 39, LME. De ses här vada över Ljungan i sällskap med tre kavaljerer från Horndal.

Idrottsledaren har ordet

Forts. från sid. 69.

Simningen som äger rum på Mälarsjöbadet, har samlat överraskande stort antal deltagare, trots att vägen för de flesta är lång. Deltagarna får fritt val att tillhöra nybörjargruppen, prov- och märkestagaregruppen eller crawl- och hoppgruppen. Vi har här lyckats värva svenske mästaren i svikthopp, ing. Å Attevall, *Xuf*, och ing. L Hultgren, *Trm*, som instruktörer.

Damhandbollen slutligen ger goda löften. Trots att den första turneringen äger rum omedelbart före semestern har 7 lag anmält sig, dvs. ca 80 spelare. I augusti börjar en serie, som beräknas vara avslutad i mitten på september.

Som sammanfattning skulle jag vilja säga: idrottsintresset och det aktiva utövandet står inte i rimlig proportion till LM:s antal anställda, även om man nog kan finna flera förklarande faktorer. Men samtidigt måste påpekas att intresset är i växande, och att vi endast har ett par månaders arbete att se tillbaka på. Man kan tydligt och klart konstatera, att lagspelen drar med sig det största antalet utövare.

Detta skall bli oss en fingervisning att arbeta på rätt bog. Principen är ju klar: det är främst massan och inte den enskilda »stjärnan» vi vill nå med vårt arbete, det är den sunda hälsobevärande motionsidrotten vi skall omhulda och utveckla. Det är det målet den skickliga och energiska styrelsen i LM:s IK inriktar sig på, och som vi alla bör hjälpa till att förverkliga.»

LME:s fotoklubb

L M Ericssons fotoklubb hade den 18 juni en träff på restaurang Gondolen för att erhålla kritik och eventuellt pris på de bilder, som togos under utflykten till Tyresö på Kristi Himselfärdsdag. Ett 40-tal medlemmar hade mött upp och fotograf M Örke, *Rf*, gav både kritik och beröm för de bästa bilderna. Första pris erövrades av Gunnar Eriksson *Vta 28*, och andra av Helge Amberg, *Gaa*. Fem medlemmar erhöles hedersnämning för goda bilder, nämligen R Svanström, *Vta 28*, R Boström, *Tl*, S Wettergren, *Vta 11*, R Ceder, *Tv*, och I Nordgren, *Rf*. Den trevliga samvaron avslutades med att ordföranden, ing. Nils Lindström, *H*, förevisade en smalfilm, delvis upptagen under utflykten.

H

LM-are till MT

Fröken Elsa Appelquist, Vta 38, LME, som tillhört KONTAKTENS redaktionskommitté som representant för verkstadsklubben, har slutat sin anställning vid LME och inträtt som medarbetare i Morgon-Tidningen. I KONTAKTENS redaktionskommitté efterträdes hon av herr Hans Gustafsson, Vta 11.

Intryck från England

Forts. från sid. 66.

En annan faktor som bidrar till bristen på arbetskraft är att de gifta kvinnorna nu i stor utsträckning lämnar de sysselsättningar de har haft under kriget. Bostadsbristen bidrar dessutom i stor utsträckning till att minska arbetskraftens rörlighet och försvårar därmed omställningsprocessen. Ett annat led i detta omställningsarbete är de utbildningsläger, som regeringen driver. Man har ett 40-tal sådana läger över hela landet. Vi hade tillfälle att besöka ett utanför Liverpool. Dessa läger startades i början av kriget för att omskola folk från konsumtionsindustrierna till krigsindustrien. Nu går omskolningen i motsatt riktning. Kursplanerna har lagts upp i samarbete mellan regeringen, företagarna och fackföreningarna, och helhetsintrycket av verksamheten var mycket gott. Utbildningen tar i första hand sikte på de partiellt arbetsföra, därefter ex-soldater och i sista hand övriga, som vill lära sig ett yrke. Regeringsbeslut har fattats, enligt vilket ett företag över en viss storlek kan åläggas att anställa en viss procent partiellt arbetsföra.

Den fackliga organisationen i England är i många avseenden lik den vi har här i landet. Den driver ett intimt samarbete även med regeringen, och för att stödja fackföreningarna i kolonierna har regeringen där utnämnt särskilda fackliga ämbetsmän. Det finns många svåra problem att lösa för det engelska näringslivet, men trots detta är engelsmännen optimistiska inför möjligheten att bemästra svårigheterna. Jag är också övertygad om att de kommer att lyckas med den uppgiften.»

Vi behöver arbetskraft!

Bristen på arbetskraft i våra fabriker förorsakar försenade leveranser och förlorade beställningar. Du kan kanske bidra till att avhjälpa denna brist. Hjälp oss att skaffa manliga och kvinnliga arbetare! Får Du höra talas om någon, som är arbetslös eller vill byta arbete, så be honom eller henne besöka något av våra anställningskontor. Kanske finns det ett utmärkt passande arbete som kan leda till mångårig anställning och ömsesidig belåtenhet.

Anställningskontor:

Telefonfabriken Midsommarkransen tel. namnanrop »L M Ericsson»	Kabelverket, Älvsjö tel. 47 25 00
AB Svenska Elektronrör Lumavägen 6 Hammarby tel. 44 03 05	AB Ermi Ranhammarsvägen 20 Ulvsunda tel. 26 26 00
Sieverts Kabelverk Esplanaden 9 Sundbyberg tel. namnanrop	AB Alpha Esplanaden 10 Sundbyberg tel. 28 26 00

Gemensamt anställningskontor:

Södermalmstorg 8
tel. 41 85 63

Ny direktörsassistent vid LME

Ing. S T Åberg inträdde den 1 juli som direktörsassistent för försäljning vid LME och chef för avdelning Af efter ing. T A Lundell, som tillträtt befattningen som chef för det nybildade Swedish Ericsson Co i London. Ing. Åberg kvarstår tillsvidare som chef för nätavdelningen.

Resestipendier till LM-are

1946 års resestipendier vid LME har nu fördelats, och följande LM-are har erhållit stipendium:

Fröken Ingeborg Nilsson, *Pb*, för studier i spanska språket i Madrid; herr Gustaf Hansson, *Xam*, för studier av landsautomatisering och montage av automatiska telefonstationer i Schweiz; ing. Oscar Siltberg, *Vtl*, för studier av automatsvarvning i Schweiz; herr Olof Karlsson, *K*, för studier av engelska språket samt verkstadsteknik i England; herr Ragnar Gustafsson, *Erm*, för studier av verktygs- och instrumenttillverkning i Schweiz; herr Bertil Larsson, *Alpha*, för studier av industrins omställning i England.

Plingelin

